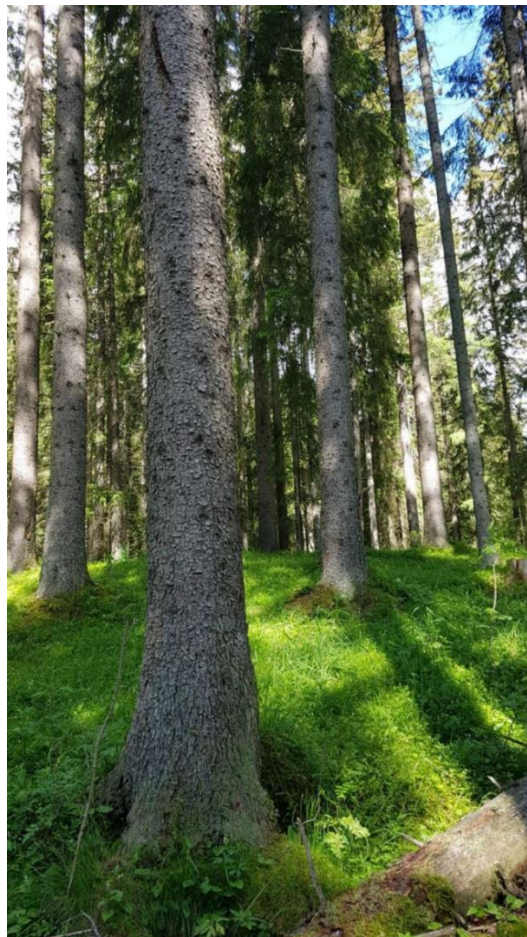

Tiltaksstrategi 2024-2027

for bruken av

Nærings- og miljøtilskudd i skogbruket
(NMSK)

i Vestre Toten kommune

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
1. Skognæringen i Vestre Toten kommune	3
2. Bakgrunn for arbeidet med tiltaksstrategier	3
3. Strategiprosessen	4
4. Nærings- og miljøtilskudd i skogbruket (NMSK – tilskudd), retningslinjer, mål og prioriteringer.	4
5 Generelle vilkår for tilskudd (ikke uttømmende)	5
6 Hovedmål	5
7. Prioritering av tilskudd	5
7.1 skogkultur (§4).....	5
7.2 Prioritering av tilskudd til skogsbilveger (§5)	6
7.3 Prioritering av miljøtilskudd i skogbruket (§6)	7
7.4 Taubane og drift med hest o.a	7
8. Saksbehandling av søknader	7
8.1 Søknadsfrister tilskudd	7
8.2 Søknaden	7
9. Tilskuddssatser	8
9.1 Skogkultur (§4)	8
9.2 Skogsbilveg (§5).....	8
9.3 Miljøtilskudd (§6)	9

Innledning

Vestre Toten kommune har et areal på totalt 250 000 dekar hvorav 133 700 dekar utgjør produktiv skog (kilde SSB).

Mesteparten av skogarealet er små og mellomstore gårdsskoger. Det er også to bygdeallmenninger i kommunen, Toten Almenning lodd nr. 1 og Eina Almenning, med et areal på til sammen ca 46 000 daa. (Deler av arealet til Eina allmenning ligger i Hurdal kommune).

Nærings- og miljøtilskudd i skogbruket (NMSK-midler) er et viktig bidrag for å stimulere til skogkultur.

For skogbruket er den største utfordringen å få en rask og god etablering av ny foryngelse etter hogst. Ungskogpleie er et svært viktig tiltak for å sikre en stabil framtidsskog med god kvalitet, optimalisere skogproduksjonen og øke karbonlagring i trevirke. På noen egnede lokaliteter er også markberedning et godt tiltak å redusere skader fra snutebiller og konkurrerende vegetasjon i den tidlige fasen. På hogstfelt som er utsatt for å bli mettet med vann, er gjerne opprensning av gamle grøfter et nødvendig tiltak.

Denne tiltaksstrategien er utarbeidet i dialog med kontaktutvalget for skogbruk i kommunen. Kontaktutvalget består av skogeierlaget og de største tømmerkjøperne i kommunen, som er Glommen - Mjøsen skog og Nortømmer. Videre består kontaktutvalget av allmenningene og leder av planutvalget i kommunen.

1. Skognæringen i Vestre Toten kommune

Gjennomsnittlig avvirkning har i årene 2013-2022 årene ligget på 56217 m³. De siste fire årene i årsperioden har det vært en markant økning i avvirkningen med gjennomsnittlig årlig avvirkning på 71724 m³.

Avvirkning i 2023 tilsier en brutto tømmerverdi for skogeierne på over 39 mill NOK (sagtømmer og massevirke).

I tillegg til selve skogbruket er det også en betydelig næringsvirksomhet knyttet til videreforedling og større grad av trebruk i kommunen, noe som gir flere arbeidsplasser lokalt.

2. Bakgrunn for arbeidet med tiltaksstrategier

Fra 01.01.2004 ble forvaltningen av de økonomiske virkemidlene knyttet til forskriftene for SMIL- og NMSK-midler delegert til kommunen.

Kommunenes vedtaksmyndighet for tilskudd til nærings- og miljøtiltak (NMSK) er fra år 2020 utvidet til å gjelde alle formål innenfor forskriften. Forskriftens §3 fastslår at det «skal fastsettes overordnede retningslinjer for prioritering av søknader». Det er kommunen som skal utarbeide retningslinjer for de midler som forvaltes av kommunen. Dette skjer gjennom utarbeiding av dette dokumentet: «tiltaksstrategi for bruk av Næring- og miljøtilskudd i Vestre Toten kommune». Retningslinjene skal utarbeides i samarbeid med statsforvalteren og skogbruket lokalt.

3. Strategiprosessen

Det er et viktig med en god forankring i skognæringa lokalt. I tillegg ser vi nytten av en politisk forståelse, kanskje spesielt da strategiprosessen gjennomføres rett i etterkant av et kommunevalg. Tiltaksstrategien vil derfor bli lagt fram som en orientering for planutvalget i kommunen. Det ble gjennomført møte med kontaktutvalget for skogbruk i kommunen 7. november. Her ble tiltaksstrategien også omtalt og diskutert.

Det ble påpekt på møtet at de makssatsene for tilskudd som er satt i strategi for årene 2020-23 er utdaterte pga. prisstigning og økte kostnader. For å ha mulighet til å regulere makssatsene årlig, bør disse følge som et eget vedlegg til hoveddokumentet.

4. Nærings- og miljøtilskudd i skogbruket (NMSK – tilskudd), retningslinjer, mål og prioriteringer.

I samarbeide med skogbrukets kontaktutvalg setter kommunen årlig opp et budsjett for forventet bruk av NMSK midler som oversendes fylkesmannen. Kommunen får så tildelt en pott med tilskuddsmidler som forvaltes etter forskrift om [Nærings- og miljøtiltak i skogbruket \(FOR-2004-02-44-447\)](#).

§1 i forskriften sier følgende om formålet med NMSK tilskudd:

«Formålet med tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket er at det ut fra regionale og lokale prioriteringer blir stimulert til økt verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivaretatt og videreutviklet»

Tilskudd kan gis til skogeiere som har mer enn 10 daa produktiv skog. Grensen på 10 daa kan fravikes hvis søknaden gjelder tiltak mellom flere eiendommer.

Kommunen har vedtaksmyndighet for tilskuddsmidler til følgende formål:

- Skogkultur (§4)
- Ombygging eller nybygging av skogsbilveg (§5)
- Tilskudd til miljøtiltak i skog (§6)
- Tilskudd til drift med taubane, hest oa. (§7)
- Tilskudd til utdrift av skogsvirke til bioenergi og tilskudd til andre tiltak i skogbruket (§8)

Det kan settes vilkår for utbetaling av tilskudd til det enkelte tiltak.

Ifølge Regionalt skog- og klimaprogram (RSK) for innlandet 2019-2022, er hovedmålet at «skogbruket i innlandet skal gi grunnlag for økt og lønnsom skogproduksjon, økt bruk av tre, økt verdiskaping og bidra til å nå nasjonale klimamål.»

En av de viktigste faktorene for å oppnå dette er god foryngelse av ny skog etter hogst.

For å sikre langsiktig produksjon av kvalitetsvirke er det nødvendig med økt ungsogpleie i kommunen. Vi ser at det i kommunen kunne vært utført mer ungsogpleie i form av lauvrydding og avstandsregulering, og i mange tilfeller på et tidligere tidspunkt.

Tilskudd kan bare gis der det er foretatt registrering av miljø- kvaliteter i området. I områder der det ikke er foretatt ordinære miljøregistreringer, skal det stilles krav om gjennomføring av de føre-var-tiltak som er nedfelt i Norsk PEFC skogstandard.

5 Generelle vilkår for tilskudd (ikke uttømmende)

- Tiltaket skal være **skogfaglig, økonomisk og miljømessig forsvarlig utført og være i samsvar med relevant lovverk. Herunder Naturmangfoldloven, Skogloven, Vannressursloven, Kulturminneloven med tilhørende forskrifter (ikke uttømmende).**
- Skogeieren har plikt til å oppgi relevante opplysninger om tiltaket, vise tiltaket og akseptere de kontrolltiltak som kommunen bestemmer.
- Om det under etterkontroll viser seg at tiltaket ikke er i tråd med gitte vilkår eller arealet blir omdisponert til annet formål enn skogproduksjon innen 5 år, kan tilskuddet kreves tilbakebetalt, helt eller delvis jf. § 13 i forskriften.
- Dersom det under arbeid oppdages automatisk fredede kulturminner, skal arbeidet straks stanses og kulturminneavdelingen hos fylkeskommunen varsles.

6 Hovedmål

Kommunene står fritt til å gjøre egne prioriteringer innenfor rammene av nasjonalt fastsatt forskrift.

I perioden 2024 til 2027 vil følgende hovedsatsninger for bruk av NMSK midlene være å:

1. Øke skogkulturaktiviteten.
2. Øke CO2 binding i skog gjennom økt skogproduksjon.
3. Bidra til at skogsbilveinettet holder en nødvendig standard for best mulig utnyttelse av skogressursene.
4. Ivareta miljø og kulturverdier i skogen.

7. Prioritering av tilskudd

7.1 skogkultur (§4)

I perioden 2024-2027 kan det gis tilskudd til følgende tiltak innenfor skogkultur i Vestre Toten kommune:

1. Ungskogpleie
2. Markberedning
3. Grøfterensk og suppleringsgrøfting

Ungskogpleie kan gis førsteprioritet ved underskudd på tilskuddsmidler i den tilgjengelige potten. Ungskogpleie defineres som rydding/avstandsregulering hvor gjenstående skog er i gjennomsnitt inntil 8 meters høyde jf. retningslinjer fra Statsforvalteren (vedlegg 1). Klipping av dobbeltskudd kan også regnes som ungsogpleie.

I tillegg til de lokale NMSK-midlene gis det normalt statstilskudd til tettere planting, skoggjødsling og tilskudd til miljøtiltak i skog gjennom nasjonale ordninger. Disse klima- og miljøordningene støtter direkte opp om hovedsatsingen i vår kommune. Regelverket knyttet til disse ordningene finnes ved å følge lenkene under:

Tilskudd til tettere planting

[Tilskudd til tettere skogplanting som klimatiltak - Landbruksdirektoratet](#)

Tilskudd til gjødsling i skog

[Tilskudd til gjødsling av skog som klimatiltak - Landbruksdirektoratet](#)

7.2 Prioritering av tilskudd til skogsbilveger (§5)

En statusrapport for tilstand og behov for investeringer i skogsveger for Oppland har avdekket et stort behov for vedlikehold og ombygging av veger. De fleste veiene som ble undersøkt sommeren 2012 og 2013, hadde feil og mangler som krevde inngrep for at veien kunne klassifiseres som veiklasse 3 og kunne brukes som helårsvei. Hele 91% av vegene i Oppland holdt da ikke standarden for veiklasse 3. Halvparten av de registrerte veiene i Oppland ble klassifisert som ikke kjørbare og trengte tyngre opprustning. Selv om skogsbilvegnettet i Oppland stort sett er godt utbygd var det et stort etterslep på vedlikehold og ombygging (kilde: *Regionalt skog og klimaprogram for innlandet 2019-2022*)

Vestre Toten kommune har generelt en lav aktivitet innenfor ombygging- og nybygging av skogsbilveger. Hovedgrunnen til dette er nok eiendomsstrukturen med mange forholdsvis små skogeiendommer, samt at mye av skogarealet ligger forholdsvis tett på eksisterende vegnett.

For å sikre tilgang på produksjonsskogen og en rasjonell skogsdrift igjennom året er det også i Vestre Toten kommune viktig at det eksisterende skogsbilvegnettet blir vedlikeholdt, og eventuelt ombygget til høyere veiklasse der dette er nødvendig. Det er også potensiale for noe nybygging av skogsbilveger der tilgjengeligheten til skogen er dårlig, og med lang framkjøring.

Følgende skogsvegtiltak vil bli prioritert for tilskudd i perioden 2024–2027:

1. Ombygging av hovedveger (*) til vegklasse 2 eller 3.
2. Ombygging av bruer ved eventuelle flaskehalser
3. Velteplasser/avkjøringer langs offentlig veg. Slike tiltak skal skje i samarbeid med vegmyndigheten.
4. Punktutbedringer for å tilpasse vegene til lange og tunge vogntog.
5. Ombygging og nybygging av bil- veger som ikke kommer inn under pkt. 1
6. Snuplasser og velteplasser langs eksisterende vegnett.

(*) Med hovedveger menes veger som har et stort dekningsområde. Det kan være en hovedveg alene eller en hovedveg som fanger opp flere sideveger.

Fellestiltak prioriteres. Det legges også til grunn prioriteringskriterier som: veiens lengde, kvantum i hogstklasse IV og V og antall interessenter i vegen. For veger som blir brukt som adkomst av flere eiendommer kreves at det er opprettet et operativt veilag med godkjente vedtekter og regelmessige årsmøter.

Det finnes flere former for organisering av veilag. Mye god informasjon om organisering og annet nyttig stoff om planlegging og bygging av skogsvei finnes på skogkurs sin nettside.

Tilskudd til traktorveger prioriteres ikke i vårt område.

Arbeidsfrist settes normalt til 3 år for nybygging og 2 år for opprusting, med mulighet for forlengelse med inntil 2 år avhengig av tiltaket.

- All nybygging og opprusting til høyere vegklasse er søknadspliktig etter landbruksveiforskriften.
- Vegtiltak skal sluttføres i samsvar med byggeplan, som er godkjent av kommunen før anleggsvirksomheten starter.
- For skogsveger gjelder også vilkår om at tiltaket skal gjennomføres i samsvar med «Normaler for landbruksveger med byggebeskrivelse» fastsatt av landbruksdepartementet.
- Vegen skal vedlikeholdes i den standard og vegklasse den er bygd i minst 25 år.
- Ta kontakt med kommunen hvis du er usikker på om prosjektet er søknadspliktig, eller om du lurer på om tiltaket kan utløse tilskudd.

Ved vedlikeholdskostnader over 4 kr/løpemeter skal bruk av skogfond godkjennes av kommunen før arbeidet starter opp (forskrift om skogfond §11-3) Det gis ikke tilskudd til vedlikehold av skogsbilvei.

7.3 Prioritering av miljøtilskudd i skogbruket (§6)

Dette er en nasjonal pott og søknader behandles fortløpende.

Det vil bli prioritert følgende miljøtilskudd i Vestre Toten kommune:

1. Tilskudd til bevaring av nøkkelbiotoper registrert som MiS figurer i skogbruket (nyregistrerte MiS figurer med skjøtselskode «urørt», vil bli prioritert først)
2. Tilskudd til bevaring av hønsehauklokaliteter
3. Tilskudd til bevaring av tiurleiker

Det kan også søkes på andre tiltak som faller inn under ordningen jf. §6 i forskriften og landbruksdirektoratets gjeldende føringer.

Mer om ordningen her: [Tilskudd til miljøtiltak i skog - Landbruksdirektoratet](#)

7.4 Taubane og drift med hest o.a

Tilskudd kan prioriteres der dette er eneste fornuftige og praktiske alternativ og dersom kommunen har tilgjengelige tilskuddsmidler.

8. Saksbehandling av søknader

8.1 Søknadsfrister tilskudd

- Skogfondskrav for skogkultur som utløser tilskudd, har en løpende søknadsfrist fram til 25.november.
- For vegtiltak som er gitt tilsagn om tilskudd er også fristen for å sende inn utbetalingsanmodning/regnskapssammendrag 25. november
- Frist for å søke miljøtilskudd for miljøverdier i skog er løpende hele året.

8.2 Søknaden

Søknad om tilskudd til skogkultur og refusjon fra skogfond, skal sendes kommunen snarest mulig etter at arbeidet er utført.

Søknad sendes inn elektronisk via skogfondssystemet med innlogging via ID-porten i Altinn. All nødvendig dokumentasjon på utført tiltak skal følge med inkludert detaljert stedsangivelse/kart som viser tiltakets plassering.

Som alternativ til digital søknad kan følgende papirskjema benyttes for skogkultur:

- Skogkulturtiltak - LDIR-909 .
- Grøfting og gjødsling - LDIR-910.

Skjemaene er tilgjengelig på landbruksdirektoratets hjemmeside. [Skogbruk - Landbruksdirektoratet](#)

9. Tilskuddssatser

9.1 Skogkultur (§4)

Alle % satser for tilskudd på skogkultur er inntil satser. Tilskudd godskrives på slutten av året (desember) og det endelige tilskuddet avgjøres av antall søknader og tilgjengelig pott.

Det kan gis et tilskudd på ungskogpleie, markberedning og grøfte- rensk/suppleringsgrøfting. Tilskuddssats kan differensieres mellom de ulike tiltakene. Vi ønsker å prioritere en høyere sats på ungskogpleie enn for øvrige tiltak for å stimulere ekstra til dette.

Tilskuddssatsen på de ulike skogkulturtiltakene fastsettes årlig. Årlig sats fastsettes med bakgrunn i tilgjengelige midler tildelt fra fylkesmannen og forventet aktivitet i kommunen, samt årlig dialog med kontaktutvalg for skogbruk.

For å unngå uforholdsmessig høge kostnader i forhold til markedspris, og for å sikre rettferdig fordeling av tilskudd mellom skogeierne, blir det satt et kostnadstak for beregning av tilskudd og bruk av skogfond.

Maks tilskudd pr. tiltak inntil 25. november for:

- ungskogpleie, markberedning, settes til kr 75.000,- pr. eiendom
- grøfterensk/suppleringsgrøfting settes til kr 40.000,- pr. eiendom

Det blir også fastsatt en maksimal kostnad pr. utført arealenhet/meter som normalt legges til grunn for refusjon fra skogfond og beregning av tilskudd på hhv. Ungskogpleie, markberedning og grøfterensk-suppleringsgrøfting. Kostnadstaket kan fravikes dersom det er spesielle grunner til dette, dette vurderes i hvert enkelt tilfelle ved kommunens behandling av søknad. Maksimal kostnad som kan legges til grunn pr utført enhet fastsettes i årlig notat.

Er det igjen tilskudd etter 25. november fordeles dette på de skogeiere som har tilskudd til gode.

9.2 Skogsbilveg (§5)

For skogsvegtiltak kan det gis et tilskudd på inntil 50% på bruer og inntil 35% på vegtiltak. Minimum anleggskostnad for å søke tilskudd er kr. 40 000,-

For at det skal bli avsatt midler til tilskudd for veiprosjektet må tiltaket i utgangspunktet meldes inn til kommunen året før bygging. Endelig søknad om byggetillatelse må også komme inn til kommunen i god tid før planlagt bygging, dette på grunn av nødvendig høring og øvrig saksbehandling.

9.3 Miljøtilskudd (§6)

Normalt skal et miljøtilskudd til enkeltskogeier ikke overskride 75 000 kroner jf. nasjonale føringer.

For miljøtilskudd benyttes skjema LDIR-911

Vedlegg 1 – Notat fra statsforvalteren 12 juni 2019 – «Skogfond og tilskudd – hva skiller ungskogpleie, forhåndsrydding og tynning?»